

OBLASŤ : ČLOVEK A HODNOTY

Náboženská výchova – evanjelické náboženstvo

ISCED 2

8. ročník

Časový rozsah vyučovania: 33 hodín

Stupeň vzdelania: nižšie sekundárne – II. stupeň

Forma štúdia: denná

Vyučovací jazyk: slovenský jazyk

Charakteristika predmetu:

Predmet náboženská výchova - evanjelická je povinný voliteľný predmet na druhom stupni základných školách. Náboženská výchova má dôležitú úlohu pri formovaní osobnosti dieťaťa a jeho myslenia. Rozvíja duchovný svet žiakov – prostredníctvom zvesti zákona a evanjelia umožňuje spoznávať žiakom Trojjediného Boha zjaveného v Písme Svätom.

Prostredníctvom procesu náboženskej socializácie a interiorizácie biblického posolstva napomáha procesu objavovania možností a nutnosti individuálnych zmien žiakov, ktoré vedú v procese posvätenia k osvojovaniu si pozitívnych morálnych hodnôt a postojov, čím výrazne prispieva k spoločenskej inklúzii a kohézii.

Základné biblické znalosti a poznávanie pôsobenia Trojjediného Boha v dejinách sa stáva pre žiaka základným interpretačným kľúčom k uvedeniu do kultúrnych výtvorov minulých generácií (bez pochopenia ktorých nemožno úplne pochopiť ani súčasnú generáciu), ako i kľúčom k pochopeniu a interpretácii každodenných rituálov a tradícií. Ich pochopenie a tvorivé uchopenie uspôsobuje žiaka k tvorivému hľadaniu riešení problémov jeho budúcnosti. Tým sa stáva významným nástrojom v tvorbe identity žiaka.

Súhrnne teda môžeme povedať, že poslaním tohto predmetu je napomôcť žiakom v hľadaní (ukázať žiakom) správnej cesty v živote, hľadaní jeho zmyslu a aktívnemu poznaniu Božieho plánu záchrany vo viere v Pána Ježiša Krista.

Žiaci na druhom stupni cirkevných základných škôl sa na hodinách evanjelického náboženstva predovšetkým oboznamujú so základnými biblickými pojmami a biblickými príbehmi. Pomocou biblických príbehov a konkrétnych vedomostí z Božieho slova si budujú vlastné poznanie Božej existencie, ktoré im umožňuje aktívne participovať na živote Božieho ľudu a pod pôsobením Slova a Ducha stvárňovať svoj život.

Ciele predmetu:

Cieľom náboženskej výchovy ako povinne voliteľného predmetu na 2. stupni základnej školy je:

1. Vzbudiť záujem o Slovo Božie – Bibliu, modlitbu, duchovnú pieseň, o duchovné hodnoty a aktívny kresťanský život v cirkvi.
2. Napomáhať prehlbovanie vzťahu s Pánom Bohom a s ľuďmi.
3. Pomáhať zorientovať sa v zložitých morálnych, sociálnych, ekonomických a politických situáciách.
4. Motivovať pre správnu duchovnú orientáciu v spleti náboženských a ezoterických prúdov v dnešnej globalizovanej spoločnosti.
5. Formovať osobnosť študujúcich vo vyučovacom procese predmetu.
6. Viest' k osvojeniu nevyhnutných poznatkov dogmatiky, všeobecných kresťanských dejín, dejín ECAV na Slovensku a formovať historické vedomie.
7. Zvýrazniť a prehĺbiť vzťah človeka k prírode z pohľadu viery ako k Božiemu stvorenstvu a motivovať k zodpovednosti.
8. Podnecovať aktivizáciu, dynamizáciu a integráciu rozumových, emocionálnych a vôľových vlastností a zorientovať ich v duchovných hodnotách.

Obsah predmetu:

Náboženská výchova – evanjelická na druhom stupni cirkevných základných škôl má po obsahovej stránke ponúknuť prehĺbenie vedomostí z Biblie, jej kníh a biblických príbehov a udalostí Starej a Novej zmluvy. Žiaci získavajú prehľad o historickom vývine cirkvi, cirkevných dejinách a učení našej cirkvi. Oboznamujú sa s inými kresťanskými cirkvami, náboženstvami a učia sa varovať nežiaducim vplyvom siekt. Učia sa poznať kresťanský pohľad na etické otázky v spoločnosti a vedieť zaujímať správne postoje na základe Božieho slova.

Vzdelávací štandard

Vo vyučovaní náboženskej výchovy / evanjelického náboženstva je potrebné zdefinovať štandardy, ktoré vychádzajú zo skutočnosti, že v tomto predmete chceme odovzdať konkrétne vedomosti. Zároveň chceme učiť aj k správnym postojom v živote kresťana, vychádzajúcim z poznania Božieho slova, osobného vzťahu k Pánu Bohu, k spoločenstvu ľudí a k svetu, v ktorom žije.

Dôležitú úlohu tu zohráva hodnotová orientácia žiakov a osvojenie si správnych postojov. Predmet náboženská výchova má duchovný charakter a z toho vychádza aj jeho zameranie. Získavané vedomosti a zručnosti sú dôležité pre praktický život. Pomáhajú pri správnej orientácii v súčasnosti, pomáhajú pri humanizácii, vytváraní priaznivej klímy v škole a spoločnosti. Budujú vnútorný svet žiakov a kladné charakterové vlastnosti.

Vzdelávací štandard pre predmet náboženská výchova / evanjelické náboženstvo vo svojej obsahovej časti zahŕňa základné poznatky z tematického okruhu – kmeňové učivo. Obsahový štandard obsahuje kmeňové učivo určujúce, čo má žiak vedieť a výkonový štandard špecifikuje konkrétne ciele vyučovacieho procesu. Štandardy vo vzdelávacej oblasti sa formulujú jednoduchšie ako vo výchovnej. Vo svojej výkonovej časti ukazujú, čo si má žiak osvojiť. Osvojené formy správania má byť vidieť nielen na vedomostiach, ale predovšetkým na správaní žiaka. Kognitívne znalosti spolu s afektívnym prežívaním sú predpokladom pre hodnotovú reflexiu a následnú motiváciu pre požadované správanie.

8. ročník

1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

1. TC **Dejiny – Predreformácia – 1918**
 - Svedectvo viery kresťanov v období od predreformácie po rok 1918
 - Udalosti z dejín kresťanstva a Božie vedenie
2. TC **Dogmatika – Tretí článok Kréda**
 - Pôsobenie Ducha Svätého, Jeho ovocie a dary
 - Vznik cirkvi a jej poslanie a úloha
3. TC **Diakonia**
 - Význam slova diakonia, poslanie diakonie a biblické východiská
 - Diakonia na Slovensku kedysi a dnes
4. TC **Religionistika – Kresťanstvo**
 - Zriadenie a štruktúra ECAV na Slovensku, základné princípy učenia
 - Iné kresťanské cirkvi porovnanie učenia a vzťahy medzi nimi

5. TC**Religionistika – sekty**

- Charakteristické znaky siekt, ich vznik a rozdelenie
- Učenie, prax a nebezpečenstvo jednotlivých siekt

8. ročník

1 hodina týždenne, 33 hodín ročne

Stupeň	Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
8.ročník / Tercia			
II. / 8. / 1.	1. Dejiny Predreformácia - 1918		8 hod.
	Ján Hus	- žiak sa zoznámi so základnými životopisnými údajmi historickej osobnosti - žiak sa dozvedá o nutnosti života v pravde	- žiak pozná základné životopisné dáta historickej osobnosti - žiak vie vysvetliť pojem pravda v biblickom význame (Ján 14)
	Martin Luther	- žiak sa zoznámi so základnými životopisnými údajmi historickej osobnosti - žiak spoznáva základné udalosti svetovej reformácie - žiak sa dozvedá o dôsledkoch reformácie pre duchovný, ale aj spoločenský život	- žiak pozná základné životopisné dáta historickej osobnosti - žiak vie vysvetliť pojmy: ospravedlnenie z viery, sloboda svedomia - žiak vie popísať hlavné línie svetovej reformácie a jej členenie
	Juraj Thurzo, Eliáš Láni Žilinská synoda	- žiak sa zoznámi so základnými životopisnými údajmi historickej osobnosti - žiak sa dozvedá o osobnostiach ECAV, ktoré stáli pri zrode ECAV na Žilinskej synode	- žiak vie prerozprávať priebeh Žilinskej synody 1610
	Juraj Tranovský	- žiak sa zoznámi so základnými životopisnými údajmi historickej osobnosti - žiak spoznáva okolnosti protireformácie	- žiak pozná základné životopisné dáta historickej osobnosti a okolnosti protireformácie v Uhorsku - žiak dokáže zhodnotiť význam Cithary sanctorum pre život cirkvi
	Jozef II.	- žiak sa zoznamuje so situáciou v cirkvi po prijatí Tolerančného patentu - žiak sa dozvedá o nových možnostiach pre ECAV v dobe po Tolerančnom patente (výstavba chrámov)	- žiak vie zhodnotiť zmenu situácie pre život ECAV po prijatí Tolerančného patentu

	Štúrovci	<ul style="list-style-type: none"> - žiak sa zoznami so základnými životopisnými údajmi historických osobností - žiak spoznáva situáciu v ECAV v období narastajúcej maďarizácie 	<ul style="list-style-type: none"> - žiak pozná základné životopisné dáta historických osobností - žiak dokáže zhodnotiť význam Štúrovcov nielen ako národných buditeľov, ale aj ako cirkevných predstaviteľov v dobe maďarizácie
II. / 8. / 2.	2. Dogmatika Tretí článok Kréda - VVK		5 hod.
	Duch Svätý	<ul style="list-style-type: none"> - žiak si zopakuje znenie VVK - žiak si zopakuje vysvetlenie VVK podľa MK Dr. M. Lutera - žiak opakuje znenie Viery všeobecnej kresťanskej - žiak opakuje učenie o Trojici s dôrazom na osobu Ducha Svätého 	<ul style="list-style-type: none"> - žiak vie naspamäť VVK - žiak vie vymenovať osoby Trojice a vysvetliť ich úlohy a vzťahy - žiak pozná znenie Viery všeobecnej kresťanskej - žiak dokáže jednoducho vysvetliť učenie o Svätej Trojici - žiak vie charakterizovať osobu Ducha Svätého ako Posvätiťa, Radcu, Darcu, Utešiteľa, Pomocníka - žiak chápe, že živá viera prináša ovocie DS
	Cirkev - Bohom ustanovená	<ul style="list-style-type: none"> - žiak sa zoznamuje s pojmom cirkev - žiak pracuje s textami, ktoré hovoria o vzniku a vývoji prvotnej cirkvi 	<ul style="list-style-type: none"> - žiak dokáže definovať pojem cirkev - žiak pozná texty, ktoré hovoria o vzniku a vývoji prvotnej cirkvi, o zakladaní a živote prvých cirkevných zborov
	Cirkev - Telo Kristovo	<ul style="list-style-type: none"> - žiak sa zoznamuje s textami, ktoré hovoria o cirkvi ako o spoločenstve veriacich, kde každý má svoje miesto, úlohu a zodpovednosť - žiak sa zoznamuje s pojmi viditeľná a neviditeľná cirkev 	<ul style="list-style-type: none"> - žiak chápe, že cirkev je živé spoločenstvo, tvorené úprimne veriacimi v Krista, kde každý má svoje miesto, svoje úlohy a zodpovednosť - žiak dokáže vysvetliť pojmy viditeľná a neviditeľná cirkev
	Cirkev - Úlohy cirkvi	<ul style="list-style-type: none"> - žiak spoznáva úlohy cirkvi – zvestovať Slovo Božie, prisluhovať sviatosti, slúžiť v láske - žiak je vedený k tomu, aby vnímal cirkev ako svoj duchovný domov - žiak sa zoznamuje s pojmom misia - žiak spoznáva misijné poverenie cirkvi - žiak sa zoznamuje s rôznymi formami misie v histórii a súčasnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - žiak vie vymenovať základné úlohy cirkvi a pretransformovať ich na konkrétne skutky pre svoj život - žiak vníma cirkev ako svoj duchovný domov - žiak vie vysvetliť pojem misia - žiak vie vymenovať rôzne spôsoby misie vo svete - žiak dokáže uviesť príklady vlastných možností konania misie v prostredí, v ktorom sa žije
II. / 8. / 3.	3. Diakonia		4 hod.

	Diakonia	- na základe Sk. pochopí význam slova Diakonia - žiak sa oboznámi so základnými životopisnými údajmi sestier Royových - žiak sa učí o pôsobení a zariadeniach diakonie na Slovensku	- žiak bude vedieť vysvetliť pojmy: diakonia, služba a skutok lásky - žiak pozná základné údaje o sestrách Royových - žiak vie vymenovať niektoré zariadenia Evanjelickej diakonie na Slovensku a vysvetliť ich význam v službe cirkvi svetu
II. / 8. / 4.	4. Religionistika Kresťanstvo		7 hod.
	ECAV	- žiak sa zoznámi so základmi učenia a praxe ECAV - žiak sa učí o štruktúre ECAV na Slovensku - žiak sa učí o základných princípoch evanjelického učenia	- žiak vie vymenovať základné učenie ECAV
	Rímskokatolícka cirkev	- žiak sa zoznámi so základmi učenia a praxe RKC	- žiak je schopný popísať učenie a prax RKC
	Pravoslávna cirkev	- žiak sa zoznámi so základmi učenia a praxe pravoslávnej cirkvi	- žiak dokáže popísať učenie a prax pravoslávnej cirkvi
	Reformovaná cirkev	- žiak sa zoznámi so základmi učenia a praxe reformovanej cirkvi ako paralelnej reformačnej tradície s ECAV	- žiak vie popísať základy učenia a praxe ref. cirkvi, spoločné a rozdielne črty
	Evanjelicálne cirkvi	- žiak sa oboznamuje s dôvodmi vzniku a charakteristikami evanjelicálnych cirkví	- žiak je schopný popísať dôvody vzniku evanjelicálnych
	Charizmatické	- žiak sa zoznámi s dôvodmi vzniku, základmi učenia a praxe charizmatického hnutia	- žiak pozná príčiny vzniku, základy učenia, typické dôrazy charizmatických hnutí vo vzťahu s letničnými
	Ekumenizmus	- žiak sa zoznámi so vznikom ekumenického hnutia - žiak sa učí na základe prvotnej cirkvi zo Sk. apoštolov prečo je dôležitý ekumenizmus a jednota - žiak sa zoznámi so základnými tézami ekumenizmu - žiak sa učí o 2. vatikánskom koncile	- žiak vie vysvetliť vznik ekumenického hnutia - žiak pozná príbeh založenia prvotnej Kristovej cirkvi - študent pozná základné tézy ekumenizmu - žiak pozná udalosti o 2. vatikánskom koncile
II. / 8. / 5.	5. Religionistika - Sekty		7 hod.

	Pojem sekta	- žiak sa oboznámi so základnými znakmi siekt, mechanizmom ich pôsobenia; dozvedá sa, prečo sú nebezpečné, ako ich rozoznať a ako sa brániť ich vplyvu	- žiak pozná základné charakteristiky siekt, pozná mechanizmus ich pôsobenia, vie, prečo sú nebezpečné a ako sa brániť ich vplyvu
	Svedkovia Jehovovi	- žiak sa zoznámi so vznikom, základmi učenia a praxe tejto sekty s dôrazom na fakty, prečo je spoločenstvo nebezpečné a označované za sektu	- žiak pozná vznik, základy učenia a praxe sekty, vie, prečo je pre členov nebezpečná a ako reagovať na agitáciu zo strany jej Členov
	Mormoni	- žiak sa zoznámi so vznikom, základmi učenia a praxe tohto spoločenstva	- žiak pozná vznik, základy učenia a praxe spoločenstva, vie, prečo môže byť pre členov nebezpečné
	Scientológia	- žiak sa zoznámi so vznikom, základmi učenia a praxe tejto sekty s dôrazom na fakty, prečo je spoločenstvo nebezpečné a označované za sektu	- žiak pozná vznik, základy učenia a praxe sekty - žiak vie prečo je pre členov aj spoločnosť nebezpečná a prečo sa považuje za sektu - žiak pozná aj typické spôsoby agitácie a prezentácie sa tohto spoločenstva
	UFO kulty Vražedné kulty	- žiak sa zoznámi s populárnym fenoménom vzniku UFO kultov, s príčinami vzniku a základmi učenia a praxe s dôrazom na fakty, prečo sú tieto spoločenstvá nebezpečné	- žiak pozná dôvody vzniku takýchto spoločenstiev, ich učenie a prax, v čom sú nebezpečné pre členov a ako na ne reagovať
	Projekt	- žiak sa oboznamuje s uvedenou problematikou prostredníctvom vlastnej aktivity, skúmaním problému na základe tvorby projektov, resp. inou, bezpečnou zážitkovou metódou	- žiak si utvrdí získané vedomosti vlastnou aktivitou pri tvorbe projektov alebo inými bezpečnými spôsobmi zážitkového vyučovania

V prípade časovej rezervy bude opakovanie učiva, aktivity, prechádzky (exkurzie), tvorba projektov, žiackych prác a pod.

Kľúčové kompetencie

Kompetencie k učeniu sa

- vyberá a využíva pre efektívne učenie vhodné spôsoby, metódy a stratégie
- kriticky hodnotí výsledky svojho učenia a diskutuje o nich
- prejavuje ochotu venovať sa ďalšiemu štúdiu a dialógu

- rozumie symbolickému vyjadrovaniu sa reči Biblie
- vníma a chápe svet súbežne s kresťanským pohľadom a pohľadom prírodných a humanistických vied

Kompetencie k riešeniu problémov

- pochopí a snaží sa riešiť problém s dôrazom na etický princíp
- plánuje riešenie problému a uvedomuje si dôsledky riešenia
- vie zhodnotiť výsledky svojich činov, zdôvodňuje ich
- navrhuje riešenia z kresťanského pohľadu
- vie obhájiť dôsledky svojich činov a slov, rešpektuje rôznorodosť názorov v okolí

Kompetencie komunikačné

- formuluje svoje myšlienky, rozvíja svoje komunikačné schopnosti
- zapája sa do diskusie, obhajuje svoj názor, diskutuje o názoroch iných
- využíva rôzne druhy komunikačných prostriedkov a informačné technológie
- pozná zmysel symbolického vyjadrovania sa v Biblii a v cirkvi
- vyjadruje sa výstižne, jasne a kultivovane

Kompetencie sociálne a interpersonálne

- účine spolupracuje vo dvojiciach a v skupine
- prispieva k diskusii v skupine a chápe potrebu spolupráce pri riešení danej úlohy
- vytvára si pozitívny obraz o sebe a podporuje zdravý sebarozvoj
- ovláda a riadi svoje konanie, váži si seba aj druhých
- oceňuje skúsenosti druhých ľudí a zvažuje ich konanie
- podieľa sa na príjemnej atmosfére v skupine a triede
- upevňuje medzilidské vzťahy, ponúka pomoc alebo dokáže o ňu požiadať

Kompetencie občianske

- rešpektuje, chráni a oceňuje kultúrne a historické dedičstvo
- uvedomuje si základné humanistické hodnoty a uplatňuje princípy demokracie
- rozhoduje sa v záujme podpory a ochrany zdravia
- prejavuje pozitívny postoj k umeleckým hodnotám
- chápe svoje osobné záujmy v spojení so širšou skupinou ľudí, dokáže sa podriaďiť
- odmieta nátlak a hrubé zaobchádzanie
- rešpektuje presvedčenie druhých ľudí, ich kultúrne a etnické rôznorodosti

Kompetencie pracovné

- vytvára si pracovné návyky a prácu prijíma pozitívne
- je flexibilný a schopný prijať rôzne zmeny
- pristupuje zodpovedne k uskutočneniu svojich cieľov
- prácu vníma ako zdroj príjmu zaisťujúcu určitú životnú úroveň
- stanovuje si ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy

Kompetencie existencionálne

- objavuje zmysel pravdy a spravodlivosti
- chápe zmysel života a pozitívne hodnotí svoj život
- je schopný posúdiť a oceniť hodnotu vzťahov, priateľstva, rodiny, manželstva a pod.
- objavuje hranice života – smrť a kresťanský pohľad na večný život
- vytvára si rebríček hodnôt a osvojuje si životný štýl na základe etických princípov
- preberá zodpovednosť za svoje konanie

- vníma dôležitosť rozhodovania sa na základe poznania a skúseností pre svetonázorový postoj
- vie oceniť hodnotu ľudského života a váži si ju
- uznáva dôstojnosť človeka bez ohľadu na jeho výzor a výkon

Prierezové témy

Enviromentálna výchova

- žiak prejavuje úctu k živým aj neživým súčasťam prírody
- žiak je vedený k ochrane prírody jako Božieho stvorenstva
- žiak chápe dôležitosť životného prostredia a vplyvu človeka na prírodu

Multikulturálna výchova

- žiak chápe dôležitosť kultúry v živote človeka
- žiak je vedený k tolerancii a úcte k iným kultúram
- žiak pozná kultúru Izraelcov
- žiak pozná kultúru národov v Starej zmluve a Novej zmluve
- žiak pozná kultúru rôznych druhov národov, národností a náboženstva
- žiak rozlišuje základné znaky kresťanského náboženstva a rôznych siekt

Osobnostný a sociálny rozvoj

- chápe dôležitosť pomoci druhým ľuďom
- vie oceniť hodnoty kresťanstva a ich princípy
- dokáže rozlíšiť medzi sektami a cirkvami

Regionálna výchova

- žiak pozná tradície svojho národa a kultúry
- žiak vie rozlíšiť medzi kresťanskými a inými tradíciami a zvykmi
- žiak pozná regionálne tradície a vie ich zdôvodniť
- žiak chápe význam kresťanských sviatkov a ich význam
- žiak pozná a vie rozlíšiť vo svojom okolí náboženské tradície a národné (kultúrne)

Tvorba projektu a prezentačné schopnosti

- žiak v spolupráci so skupinou vypracuje zadanú úlohu podľa požiadaviek
- žiak vie prezentovať svoje výsledky
- žiak pracuje s rôznymi informáciami a využíva ich na prezentáciu práce
- vyhľadáva nové informácie a dokáže sa o nich podeliť s ostatnými

Medzipredmetové vzťahy

Etická výchova

- dokáže riešiť etické problémy (Dekalóg)
- hodnotí svoje správanie a správanie druhých ľudí
- pozitívne vníma svoje okolie
- pozná dôsledky svojho správania a rozlišuje medzi jednotlivými postojmi človeka
- pozná najväčšie sekty a ich vplyv na človeka a spoločnosť

Výtvarná výchova

- vytvára výtvarné práce, podieľa sa na projektoch

- vie znázorniť rôzne symboly a vysvetliť ich
- dokáže znázorniť a výtvarne sa vyjadriť

Hudobná výchova

- zaspieva piesne kresťanského charakteru
- pozná známe piesne z Evanjelického spevníka

Dejepis

- orientuje sa v časovom rozmedzí prostredníctvom biblických príbehov
- pozná historické udalosti doby Starej zmluvy a Novej zmluvy
- vie historicky zdôvodniť život prvých kresťanov a ich prenasledovanie
- spája poznatky z dejepisu a náboženskej výchovy

Zemepis

- vie nájsť krajiny kde sa odohrávajú historické udalosti Biblie
- orientuje sa na mape
- pozná tradície a náboženstvá jednotlivých krajín

Informatika

- vytvára projekty prostredníctvom IKT
- vyhľadáva na internete rôzne informácie týkajúce sa danej problematiky
- dokáže vypracovať zadanie na počítači
- dokáže nájsť rôzne informácie týkajúce sa ECAV